

Perspectiefnota 2019

1. Voorwoord

De perspectiefnota 2019 is de eerste stap in het begrotingsproces. Deze stap wordt gevolgd door het opstellen van de Programmabegroting 2020-2023. Deze perspectiefnota wordt behandeld in de raad van 4 juli 2019. De Programmabegroting wordt op 7 november 2019 vastgesteld.

Naast de vooruitblik op het meerjarenperspectief 2020-2023, wordt in deze perspectiefnota ook een begrotingswijziging voor het lopende jaar 2019 voorgesteld. Input voor deze begrotingswijziging komt uit de Programmarapportage mei en actualisatie van onderwerpen in deze perspectiefnota.

Iedereen doet mee

Medio april 2018 heeft het college haar coalitieakkoord gepresenteerd. In het akkoord met de titel "Iedereen doet mee", heeft het college haar ambities verwoord voor de periode 2018-2022. In de basis wil het college de koers vasthouden. Kort gezegd betekent dit dat Wijchen een financieel gezonde gemeente blijft met een hoog voorzieningen niveau tegen beperkte lasten. Dit alles vanuit een inclusieve visie waarbij inwoners, instellingen en bedrijven worden uitgenodigd om samen ambities te realiseren. Meer concreet heeft het college de nodige ambities voor de komende periode. Een aantal van die ambities is reeds vertaald in de Programmabegroting 2019. Gezien het beeld in deze perspectiefnota zijn aanvullende ambities in deze nota niet vertaald.

Begroting 2020-2023: financieel niet sluitend

De doelstelling van het begrotingsproces is te komen tot een sluitend structureel perspectief. Dit niet alleen vanuit gezond financieel beleid en beheer, maar ook om onder repressief toezicht van de provincie te blijven.

Wij constateren dat het eerste jaar van het structurele meerjarenperspectief niet sluitend is. De andere jaarschijven zijn sluitend, maar met een forse taakstelling op het sociaal domein. De algemene reserve ligt vanaf 2020 beneden de gewenste ondergrens. Het college ziet dat de incidentele inkomsten langzamerhand opdrogen, dus de ontwikkeling van de algemene reserve gaan we nauwlettend volgen in het verdere begrotingsproces. Hierbij kijken we ook naar mogelijke extra inkomsten en besparingen.

Het huidige perspectief biedt in combinatie met de taakstelling op Jeugd / WMO op dit moment geen ruimte om nieuw beleid, waaronder ook de gewenste projecten, nader uit te werken. Het vervolg van het begrotingsproces steken we als volgt in.

Algemene uitkering

De algemene uitkering is met het verschijnen van de meicirculaire herrekend. Vanwege lagere overheidsuitgaven en een verlaging van het BCF plafond daalt het accres in het gehele meerjarenperspectief. Voor Wijchen betekent dit een nadelig effect in 2019 van € 0,8 miljoen, oplopend tot € 1,7 miljoen in 2023. Een dergelijk financieel effect is voor een gemeente niet zo maar op te vangen. We gaan met ons netwerk van gemeenten en VNG richting de rijksoverheid deze forse neerwaartse bijstelling agenderen, met als doel compensatie in de septembercirculaire en een minder fluctuerende uitwerking in de toekomst.

Jeugd / WMO

Uitgangspunt van de gemeente Wijchen is dat nieuwe taken die op ons af komen binnen de daarvoor toegekende middelen worden uitgevoerd. We zien dat we hier op het gebied van Jeugd / WMO tot op heden niet in slagen. Ons doel blijft, net als bij de begroting 2019, vanaf 2021 wel binnen de rijksmiddelen uit te komen. Ondanks extra middelen die opgenomen zijn in de meicirculaire ligt er met het huidige kostenniveau een taakstelling om binnen de rijksmiddelen uit te komen. Samen met Rndom Wijchen werken we dit uit met concrete maatregelen.

Extra inkomsten / besparingen

In verband met de opdrogende inkomsten uit bouwgrondexploitaties en Bijsterhuizen zijn we vanaf het najaar van 2018 gestart met het inventariseren van ideeën voor mogelijke extra inkomsten/besparingen, om Wijchen ook in de toekomst financieel gezond te houden. We richten ons hierbij in eerste instantie op extra inkomsten met behoud van het huidige voorzieningenniveau. Het totaal aan ideeën hebben we opgehaald uit de organisatie, in het college en bij ondernemers.

De ideeën vinden hun achtergrond in onderstaande 9 thema's.

1	Belastingen en Leges	6	Energieproducten
2	Activa en afschrijvingen	7	Druten werkt / Wijchen werkt
3	Samenwerking	8	Internet startup's stimuleren
4	Toerisme	9	Ontwikkelen woningen Wijchen West
5	Maatschappelijk vastgoed		

Het college heeft het totaal van ideeën besproken en ruim een tiental aangewezen die in eerste instantie het meest interessant zijn om uit te werken. Het is nu aan de organisatie om deze ideeën nader uit te werken tot concrete ideeën met concrete bedragen. De uitwerking wordt vervolgens per thema met de raad gedeeld en uitgewerkt. Voor zover mogelijk werken we de ideeën uit voor de Begroting 2020. Daarnaast worden ideeën in het kader van zorg, bijstand en vastgoed in de betreffende beleidsnota's meegenomen.

Ook werken we in tweede instantie besparingen uit, die wel inbreuk doen op het huidige voorzieningenniveau. Deze besparingen kunnen ingezet worden, mocht het resultaat van de septembercirculaire en uitwerking van de beheersmaatregelen op het sociaal domein niet afdoende zijn om tot een sluitende begroting te komen.

Aandachtspunten voor de begroting 2020-2023

Om tot een goede onderbouwing van beleid te komen en daarmee samenhangende begrotingsposten, komt het college in de periode tot uiterlijk 1 november met een aantal nota's voor de raad. Het college heeft de volgende nota's in de planning:

- Afvalbeleid
- Jeugd/WMO
- Inclusie agenda
- Begrotingswijziging Werkorganisatie Druten Wijchen
- Nota Toerisme startnotitie
- Maatschappelijk vastgoed (planning eind 2019)

Inhoudsopgave

1. Voorwoord	3
2. Uitgangspunten	6
3. Structureel meerjarenperspectief.....	7
3.01 Meicirculaire	8
3.02 BUIG	8
3.03 Sociaal Domein	9
3.04 WMO Klassiek	10
3.05 Bouwleges.....	10
3.06 Gemeenschappelijke regelingen	11
3.07 Omgevingswet.....	11
3.08 OZB inkomsten	12
3.09 Uitgangspunten tarieven en leges.....	12
3.10 Kapitaallasten	14
3.11 Prijscompensatie	14
3.12 Uitzettingen / inkrimpingen	15
4. Incidenteel	16
5. MIO (Meerjaren Investerings Overzicht)	17
Bouwgrondexploitaties	18
6. Totaalbeeld.....	19
7. Provinciaal toezicht.....	20
8. Werkorganisatie Druten Wijchen	21
9. Algemene reserve.....	23
10. Budgetruimte.....	24
11. Onontkoombare kostenuitzettingen	25
12. Areaaluitbreidingen.....	27
13. Posten incidenteel perspectief	28
14. Samenvatting per programma	29

2. Uitgangspunten

Conform onze financiële verordening en het huidige coalitieakkoord gaan we uit van onderstaande uitgangspunten bij het opstellen van de begroting 2020.

- We houden in onze structurele begroting minimaal € 250.000 als buffer aan voor onvoorziene kosten.
- Als we onze budgetten overschrijden moeten we dat binnen het programma zelf opvangen.
- Structurele tekorten vangen we op door blijvende maatregelen te treffen.
- Tekorten die eenmalig ontstaan vangen we op door incidentele maatregelen te treffen.
- Om de nieuwe taken vanuit het rijksbeleid, het interbestuurlijk programma en de gemeentelijke ambities te kunnen bekostigen, bezuinigen wij waarschijnlijk € 200.000 structureel per jaar. Opgeteld geeft dit € 800.000 extra ruimte in 2022. Nieuwe rijksmiddelen zullen wij waar mogelijk inzetten om die bezuinigingen op te vangen.
- De winst die we maken door percelen bouwgrond te verkopen op bedrijvenpark Bijsterhuizen gaat naar de algemene reserve.
- De reserve Bouwgrondexploitatie is onderdeel van de algemene reserve.
- Uit de algemene reserve halen we alleen maar geld om eenmalig dingen te kunnen betalen als dit leidt tot minder structurele lasten voor de gemeente.
- Als we nieuwe beleidstaken en geld krijgen van de rijksoverheid, dan labelen we die één op één voor het beoogde doel. Wij streven ernaar om de uitvoering van de nieuwe taken te betalen met deze middelen. Met de gelabelde gelden worden ook de organisatie- en uitvoeringskosten binnen de Werkorganisatie Druten Wijchen structureel gedekt.
- We kunnen alleen structureel nieuw beleid starten als er structureel extra geld is of als we oud beleid inruilen voor het nieuwe beleid.
- Als we de perspectiefnota of begroting bespreken, wegen we af welke extra uitgaven nuttig en nodig zijn en wat het belangrijkste is. Buiten deze beslissingsmomenten kan geen extra incidenteel of structureel geld uitgegeven worden. Behalve als de gemeenteraad daar akkoord voor geeft.

3. Structureel meerjarenperspectief

Met het vaststellen van de begroting 2019-2022 heeft de raad de startpositie bepaald voor de meerjarenbegroting 2020-2023. Eventuele raadsbesluiten die van invloed zijn op het begrotingsaldo nemen we mee in onderstaande tabel. Vervolgens ziet u een samenvatting van de financiële effecten per thema uit het hoofdstuk 3.

1) Structureel perspectief (x € 1.000)

Hfst.	Structureel perspectief t.o.v. Begroting 2019	2019	2020	2021	2022	2023
	Startpositie 2019 t/m 2023	255	746	1.892	2.303	2.835
3.01	Meicirculaire	-801	-795	-1.191	-1.626	-1.705
3.02	BUIG	0	-288	320	173	508
3.03	Sociaal Domein	-740	-514	0	0	0
3.04	WMO Klassiek	50	127	50	49	53
3.05	Bouwleges	0	0	0	0	0
3.06	Gemeenschappelijke regelingen	-24	-500	-512	-354	-196
3.07	Omgevingswet	Pm	Pm	Pm	Pm	Pm
3.08	OZB inkomsten	0	-49	-58	-76	-32
3.09	Uitgangspunten tarieven en leges	0	0	0	0	0
3.10	Kapitaallasten	-102	121	118	138	8
3.11	Prijscompensatie	0	39	15	28	24
3.12	Uitzettingen / inkrimpingen	240	-126	47	-137	-160
	Saldo structureel perspectiefnota 2019	-1.122	-1.239	681	498	1.336

3.01 Meicirculaire

De meicirculaire 2019 laat een behoorlijk negatief saldo zien van vrij besteedbare middelen vanwege de afname in het accres en de verlaging van het BCF plafond. Het accres neemt af van €200 miljoen in 2019 naar ruim € 600 miljoen in 2023. De eerste drie jaarschijven worden extra middelen voor Jeugdzorg toegekend, naast de compensatie voor loon en prijsbijstelling. Per taakmutatie is aangegeven binnen welk programma het budget aangepast wordt. Iedere taakmutatie gaat ten kosten van het vrij besteedbare saldo.

2) Verloop vrij besteedbaar saldo Algemene Uitkering

(x € 1.000)	2019	2020	2021	2022	2023
Stand septembercirculaire 2018	56.821	58.430	59.784	61.208	62.685
Stand meicirculaire 2019	57.836	59.255	60.109	60.367	61.887
Saldo	1.015	825	325	-841	-798
Taakmutaties					
Waterschapsverkiezingen (prog 0)	-29	0	0	0	0
Combinatiefuncties (prog 5)	-23	-23	-23	-23	-23
Sportakkoorden (prog 5)	-15	0	0	0	0
Jeugd / WMO (prog 6)	-1.356	-1.172	-1.198	-527	-543
Participatie (prog 6)	-204	-231	-141	-75	-174
WMO oud (prog 6)	-106	-112	-119	-124	-129
Wvggz (prog 6)	0	-49	-50	-51	-53
Maatschappelijke begeleiding (prog 6)	-78	0	0	0	0
Taalniveau statushouders (prog 6)	-48	-48	0	0	0
Armoedebestrijding kinderen (prog 6)	0	15	15	15	15
Totaal taakmutaties	-1.859	-1.620	-1.516	-785	-907
Effect afrekening oude jaren	43	0	0	0	0
Mutatie vrij besteedbaar (Prog 0)	-801	-795	-1.191	-1.626	-1.705

3.02 BUIG

De wet BUIG bestaat uit een aantal regelingen, waarvan de WWB (Wet Werk en Bijstand) het grootste deel beslaat. Aan de inkomstenkant van deze regelingen gaan we uit van het nader voorlopig budget 2019 (gepubliceerd door het ministerie SZW op 24 april 2019). De rijksinkomsten worden berekend via een objectief verdeelmodel. Hierbij hanteert het Rijk het uitgangspunt dat voor alle gemeenten samen een toereikend macrobudget wordt vastgesteld. Over de laatste 5 jaar zien we echter dat gemeenten op macro gebied tekort zijn gekomen. Wijchen is daar geen uitzondering op.

Aan de kostenkant gaan we uit van het aantal uitkeringen uit de Programmarapportage mei 2019. Voor de jaren daarna is voor de instroom en de uitstroom een inschatting gemaakt op basis van historische gegevens en toekomstige verwachtingen.

Op 1 augustus 2019 gaat het project 'Klaar voor de start', onderdeel van het masterplan Wijchen Werkt, van start. Dit project is gericht op een versnelde uitstroom van bijstandsgerechtigde statushouders. Deze beoogde extra uitstroom van het totale plan Wijchen Werkt (25% bestandsreductie) en de daarmee gepaarde effecten op het saldo BUIG, zijn opgenomen in onderstaande tabellen. Vanaf 2022 gaan we uit van een volume van 543 bijstandsgerechtigden. Financieel dempen we het positieve financiële effect hiervan geleidelijk, onder andere omdat de extra uitstroom van 71 bijstandsgerechtigden niet volledig per 1 januari voor een volledig jaar gerealiseerd kan worden.

3) Aantallen bijstandsontvangers.

	2019	2020	2021	2022	2023
Stand 1 januari	726	715	629	543	543
Instroom	171	171	171	171	171
Uitstroom	-182	-186	-186	-171	-171
Effect uitstroom 'Wijchen werkt'	0	-71	-71	0	0
Stand 31 december	715	629	543	543	543

4) Resultaat BUIG, exclusief effect gemeentefonds.

x € 1.000	2019	2020	2021	2022	2023
Saldo BUIG Begroting 2019	-762	-490	-300	-208	-208
Corr mutatie loonkostensubsidie MGR*	525	557	530	503	475
Actueel saldo BUIG begroting 2019	-237	67	230	295	295
<i>Opbrengsten BUIG Begroting 2020</i>	<i>9.931</i>	<i>9.929</i>	<i>9.927</i>	<i>9.925</i>	<i>9.925</i>
Kosten BUIG Begroting 2020	10.609	10.353	10.189	10.483	10.687
Effect uitstroom 'Wijchen werkt'	0	-1.013	-2.029	-2.053	-2.086
Demping financieel effect	0	810	1.217	1.026	522
<i>Totaal kosten BUIG</i>	<i>10.609</i>	<i>10.150</i>	<i>9.377</i>	<i>9.456</i>	<i>9.122</i>
Saldo BUIG Perspectiefnota 2019	-678	-221	550	468	803
Inzet reserve BUIG	441	0	0	0	0
Mutatie t.o.v. Begroting 2019	0	-288	320	173	508

* De post loonkostensubsidie loopt mee bij de GR MGR. Mutaties op deze post worden op de gemeenschappelijke regeling meegenomen. Het saldo wordt in deze tabel alleen gepresenteerd voor het totaalbeeld BUIG, maar leidt op deze plek niet tot een effect voor de begroting van Wijchen.

De mutatie ten opzichte van de begroting 2019 wordt met name veroorzaakt door een lagere Rijksbijdrage van € 370k en de effecten van het Masterplan Wijchen Werkt. Het tekort 2019 wordt met de reserve BUIG verrekend, waar per 1-1-2019 € 741k in zit.

3.03 Sociaal Domein

Het financieel beleid dat vorig jaar met de start van Rndom Wijchen is ingezet, heeft als doel om in 2021 neutraal uit te komen met de rijksmiddelen. Het grootste gedeelte van de geraamde kosten decentralisaties gaat via een subsidie naar Rndom Wijchen, die als beleid heeft om na de transitie van decentralisaties de transformatie te volbrengen. In 2018 is een aanzienlijk tekort op de subsidie Rndom Wijchen gerealiseerd (€ 3 miljoen). Dit tekort heeft ook zijn weerslag op de raming voor 2019. Over het totale resultaat 2018 op Jeugd / WMO is een informatienota voor de raad opgesteld.

Rndom Wijchen heeft de opdracht om voor de Begroting 2020 een plan uit te werken met concrete beheersmaatregelen om tot kostenreductie te komen. Samen met de extra middelen uit het gemeentefonds dienen we vanaf 2021 uit te komen met de rijksmiddelen. Daarbij kijken we zelf ook naar mogelijke kostenbesparingen op de zorg die buiten Rndom Wijchen georganiseerd is, alsmede ook de bedrijfsvoering. De rijksmiddelen laten in de meicirculaire een stijging van ruim een miljoen euro zien in de eerste drie jaarschijven. Daarnaast is compensatie toegekend voor loon en prijsbijstellingen.

5) *Decentralisaties sociaal domein.*

x € 1.000	2019	2020	2021	2022	2023
Begroting 2019	14.408	14.113	13.646	13.967	14.232
Meicirculaire (inclusief index)	1.356	1.172	1.198	527*	544*
Beschikbaar budget	15.764	15.285	14.844	14.494	14.775
Kostenniveau 2019	16.754	16.754	16.754	16.754	16.754
Beheersmaatregelen Rondom Wijchen	-250	-955	-1.910	-2.260	-1.978
Saldo Perspectiefnota	16.504	15.799	14.844	14.494	14.775
Mutatie	-740	-514	0	0	0

*Het rijk stelt voor drie jaar incidenteel extra middelen beschikbaar. We kiezen er niet voor deze middelen vooruitlopend op besluitvorming van het kabinet structureel op te ramen.

Bovenstaand verloop betekent voor het structurele perspectief een verslechtering in de eerste twee jaren. Vanaf 2021 gaan we uit van een kostenniveau wat gelijk is aan de beschikbare middelen in het gemeentefonds.

3.04 WMO Klassiek

Binnen de WMO klassiek zijn de individuele voorzieningen opnieuw beoordeeld. We hebben hierbij de gegevens uit de jaarrekening 2018 en de Programmarapportage mei meegenomen.

Het effect van het WMO vervoer GR DRAN is meegenomen bij het thema gemeenschappelijke regelingen.

6) *Mutaties in budgetten WMO klassiek.*

x € 1.000	2019	2020	2021	2022	2023
Huishoudelijk Hulp in natura	0	0	0	0	0
WMO PGB	140	140	140	140	140
WMO vervoer	-32	-32	-32	-32	-32
WMO woning	0	0	0	0	0
WMO hulpmiddelen	-58	19	-58	-59	-55
Huishoudelijke Hulp in natura, eigen bijdrage	0	0	0	0	0
WMO Algemeen	0	0	0	0	0
Mutatie	50	127	50	49	53

Bovenstaande mutatie leidt tot een verbetering van het meerjarenperspectief.

3.05 Bouwleges

In onderstaande tabel zijn de geprognosticeerde inkomsten bouwleges in beeld gebracht.

7) *Tabel opbrengsten bouwleges*

x € 1.000	2019	2020	2021	2022	2023
Begroting 2019	725	706	375	375	375
Hiervan structureel	480	375	375	375	375
Hiervan incidenteel	245	331	0	0	0
Begroting 2020	896	738	707	707	375
Hiervan structureel	480	375	375	375	375
Hiervan incidenteel	416	363	332	332	0
Mutatie structureel	0	0	0	0	0
Mutatie incidenteel	171	32	332	332	0

In 2019 houden de geraamde kosten en legesinkomsten tegen het huidige tarief van 23 promille elkaar vrijwel in evenwicht. Er is geen sprake van overdekking van legesopbrengsten. Bij het opstellen van de begroting 2020 onderzoeken we de mate van kostendekkendheid opnieuw. Daarbij wordt bezien of er ruimte is voor een tariefsverhoging in 2020. Op dit moment schatten we de inkomsten in verband met de invoering van de omgevingswet per 1 januari 2021 voorzichtig in.

3.06 Gemeenschappelijke regelingen

In onderstaande tabel is de impact van de ingediende Begrotingen 2020 van de gemeenschappelijke regelingen in beeld gebracht. De impact is gebaseerd op de zienswijzen zoals het college die heeft vastgesteld.

8) *Totaalbeeld gemeenschappelijke regelingen conform gemeentelijke zienswijze.*

x € 1.000	2019	2020	2021	2022	2023
Mutatie MGR (29828)	45	-372	-381	-181	-207
Mutatie ODRN (30391)	-69	-20	-20	-20	-20
Mutatie GGD (29763)	0	-84	-84	-84	-84
Mutatie VRGZ (29635)	0	-12	-12	-12	-12
Mutatie GR Munitax (31452)	0	0	0	0	0
Mutatie MARN (31001)	0	0	0	0	0
Mutatie BVO DRAN (29486)	0	17	23	24	19
Mutatie GO Arnhem Nijmegen (31531)	0	0	0	0	0
Mutatie WDW (31345)	0	-29	-38	-81	108
Totaal mutatie GR'en	-24	-500	-512	-354	-196

Vanaf 2019 leidt bovenstaande mutatie tot een verslechtering van het van het meerjarenperspectief.

3.07 Omgevingswet

De Omgevingswet is een omvangrijke stelselherziening van het omgevingsrecht en treedt op 1 januari 2021 in werking. De Omgevingswet en vier besluiten vervangen 26 wetten en zo'n 1200 regelingen. Alle regels voor de fysieke leefomgeving worden daarin opgenomen. De Omgevingswet moet vergunningverlening makkelijker en duidelijker maken.

De belangrijkste instrumenten van de Omgevingswet zijn de omgevingsvisie en het omgevingsplan. De omgevingsvisie heeft betrekking op alle terreinen van de fysieke leefomgeving. In de omgevingsvisie geeft een gemeente aan welke doelstellingen worden nagestreefd. In het omgevingsplan worden de regels gegeven op welke wijze de doelstellingen uit de omgevingsvisie worden gerealiseerd.

De beweging naar meer eenvoud, meer maatwerk, meer integraliteit en minder regels op het terrein van de fysieke leefomgeving is jaren geleden al ingezet met de Wabo (omgevingsvergunning) en wordt met de Omgevingswet verder verbreed. De Omgevingswet gaat uit van een nog meer integrale werkwijze, maar vraagt vooral ook een andere manier van werken. De nadruk ligt op participatie en co-creatie. Dat betekent een cultuuromslag.

Een van de belangrijke onderdelen van de omgevingswet is het Digitale stelsel Omgevingsrecht (DSO). In het DSO moet iedereen de regels kunnen inzien. Ook moet alle digitale informatie voor iedereen beschikbaar komen. Het DSO wordt landelijk opgebouwd, maar ook de gemeenten moeten zelf hieraan bouwen.

Het is de bedoeling om de omgevingsvisie voor 1 januari 2021 gereed te hebben. Vervolgens zal het omgevingsplan worden vormgegeven. Het omgevingsplan hoeft niet per 1 januari 2021 gereed te zijn. De geldende bestemmingsplannen worden automatisch

het omgevingsplan. Vanaf 1 januari 2021 zijn ook de procesafspraken over vergunningverlening met alle betrokken instanties gemaakt. Deze aanpassingen van de huidige werkwijze betekenen een investering in mensen, systemen en processen. Hoe groot deze investering is, is afhankelijk van te maken keuzes en ambities. Een procesvoorstel hiervoor wordt na de laatste van de drie sessies met de raden opgesteld en aan de raden aangeboden. Bij de begroting worden de kosten gemoeid met alle onderdelen van de invoering van de Omgevingswet in beeld gebracht.

3.08 OZB inkomsten

De basis voor de meerjarenraming OZB is het jaar 2019. In deze nota gaan we uit van de opgelegde belastingaanslag in 2019. De opbrengsten OZB worden jaarlijks gecorrigeerd voor de verwachte prijscompensatie. Bij deze perspectiefnota gaan we uit van de index percentages uit de meicirculaire. Bij het opstellen van de begroting actualiseren we dit met de percentages uit de septembercirculaire 2019.

9) *Meerjarenperspectief inkomsten OZB.*

x € 1.000	index %	2019	2020	2021	2022	2023
Totaal Begroting 2019		8.103	8.265	8.414	8.574	8.683
Basis		8.103	8.103	8.103	8.103	8.103
Index 2020	1,40%		113	113	113	113
Index 2021	1,70%			140	140	140
Index 2022	1,70%				142	142
Index 2023	1,80%					153
Perspectiefnota 2019		8.103	8.216	8.356	8.498	8.651
Mutatie		0	-49	-58	-76	-32

De mutatie leidt in het gehele meerjarenperspectief tot een nadeel voor het meerjarenbeeld.

3.09 Uitgangspunten tarieven en leges

Reinigingsheffing

Na het besluit van de raad om te stoppen met omgekeerd inzamelen heeft ze het college verzocht om te komen met alternatieve voorstellen om toch te komen tot de vastgelegde VANG-doelstellingen. Momenteel verkennen we wat de mogelijkheden zijn maar het taakveld afval is momenteel een dynamisch dossier. Naast het behalen van de Vang-doelstelling hebben we uitdagingen met betrekking tot de papierinzameling, implementatie van de GFT-cocons, eventuele luierinzameling en de plastic+ vergoedingen. Wij hebben nog steeds het motto "de vervuiler betaalt" hoog in het vaandel en willen dit verder verankeren in de toekomst.

Kortom op dit moment kunnen we nog geen concrete voorstellen doen met betrekking tot de ontwikkeling van de tarieven van de Reinigingsheffing. We zullen u via een separate beleidsnota voorzien van informatie en zullen de gevolgen van de gemaakte keuzes vertalen in de meerjarenbegroting 2020-2023. De financiële ruimte ontbreekt om in 2020 een incidentele lastenverlichting uit te keren.

Rioolheffing

De rioolheffing wordt geheven ter dekking van de kosten van de riolering/watertaak. De raad heeft besloten om de rioolheffing kostendekkend te maken, inclusief de BTW-

component. Ook voor de rioolheffing gebruiken wij het beginsel de vervuiler betaalt en willen we de huidige grondslagen in stand houden. De kosten zijn gebaseerd op het laatst vastgestelde GRP.

Vanwege de oorspronkelijke extensieve bebouwing is de Zesweg in 1984 van drukriolering voorzien. Anno 2019 is de situatie ingrijpend gewijzigd, met name vanwege de ontwikkelingen in het gebied nabij de Zesweg. Door de ontwikkelingen in het project Tuin van Woezik en de expliciete wens van aan/omwonenden is de noodzaak ontstaan om de Zesweg te herinrichten en is het onontkoombaar om dit van vrijvervalriolering te voorzien. De totale kosten hiervoor bedragen afgerond € 377.000. Een deel van de kosten zijn gedekt in de lopende begroting (IBOR) ad. € 129.000 en vanuit Tuin van Woezik is een bijdrage in de kosten beschikbaar van € 15.000. Voor het restant vragen wij een krediet aan van € 233.000. Dit af te schrijven met looptijd van 60 jaar en omslagrente. De kapitaalslasten van het aandeel voor de riolering wordt gedekt uit de rioolheffing.

Hondenbelasting

De hondenbelasting in Wijchen is kostendekkend, dit principe willen we handhaven. In 2016 is er een nieuwe beleidsnota hondenbeleid vastgesteld. Momenteel zijn we bezig met de herijking van alle budgetten binnen dit hondenbeleid en de hondenbelasting. We verwachten dat we de hondenbelasting in 2020 kunnen verlagen. De exacte gevolgen zullen we bij de begroting presenteren.

We stellen daarnaast voor om het resultaat op de hondenbelasting (€ 41K) van 2018 te bestemmen voor het versneld omvormen van 3 Hups naar de eisen van het nieuwe beleid (20K). En het restant voor het aanpassen van een aantal honden speelweides naar de nieuwe wensen.

Toeristenbelasting

Om de ondernemers gelegenheid te geven om te kunnen anticiperen op de jaarlijkse bijstelling van de tarieven worden deze bij het vaststellen van de begroting vastgesteld voor het basisjaar +1 (2020 + 1 = 2021). Bij de behandeling van de Begroting 2014 heeft de raad, na initiatief uit de branche, ingestemd met het afronden van de tarieven op veelvoud van € 0,05. In het jaarlijks te hanteren rekenmodel indexeren we de niet afgeronde bedragen. Na indexatie ronden we de tarieven af op veelvoud van € 0,05. Voor de Begroting 2020 wordt een startnotitie opgesteld voor de totstandkoming van de nieuwe nota toerisme.

Voor het rekenmodel gaan we uit van de niet afgeronde berekeningen. We volgen daarbij de prijsindexen, welke ook voor onze kostenontwikkeling gelden. In onderstaande tabel treft u een overzicht aan van de berekende tarieven conform beide methodieken. Bij de tariefvaststelling 2020 zullen we gelijktijdig de tarieven 2021 berekenen.

10) Tarieven toeristenbelasting.

x € 1,-	2020		2021*	
	Niet afgerond	Afgerond	Niet afgerond	Afgerond
Tarief per overnachting	0,74	0,75	0,75	0,75
Tarief per overnachting op vaste standplaats	0,47	0,45	0,48	0,50

* Bij het vaststellen van het definitieve tarief wordt het indexpercentage herijkt aan de hand van de septembercirculaire 2019.

Marktgelden

In december 2019 stelt de raad de verordening Marktgelden vast. Als leidraad voor de calculaties gaan we uit van een prijsindex conform meicirculaire van 1,4%, tenzij dit percentage bij de septembercirculaire significant wordt bijgesteld. Daarnaast houden we rekening met de mate waarin de marktgelden kostendekkendheid zijn.

Reclamebelasting

In Wijchen heffen we reclamebelasting voor het centrumgebied en de bedrijventerreinen Bijsterhuizen en Wijchen-Oost. De reclamebelasting dient ter dekking van specifieke activiteiten van de afgebakende gebieden, welke we via subsidie aan de stichtingen verstrekken. In december 2019 stelt de raad de Belastingverordening vast. We houden bij de vaststelling van de tarieven rekening met verrekeningen over vorige boekjaren.

Overige legestarieven

In december 2019 stelt de raad de Legesverordening vast. Als leidraad voor de calculaties gaan we uit van een prijsindex conform meicirculaire van 1,4%, tenzij dit percentage bij de septembercirculaire significant wordt bijgesteld.

3.10 Kapitaallasten

In onderstaande tabel is op te maken dat de kapitaallasten in lijn zijn met de bestaande kapitaallasten in de Programmabegroting 2019. Vanaf 2020 zien we een voordeel vooral vanwege een beter renteresultaat.

11) Effect kapitaallasten inclusief rente.

x € 1.000	2019	2020	2021	2022	2023
Begroting 2019	4.043	4.160	4.262	4.110	3.940
Begroting 2020	3.935	3.978	4.212	4.057	3.884
Effect afvalstoffenheffing	50	30	30	29	28
Effect Rioolheffing	7	10	10	10	10
Effect rente	153	21	-107	-123	10
Mutatie structureel	-102	121	118	138	8

3.11 Prijscompensatie

In de meicirculaire zijn de indexen aangepast ten opzichte van de septembercirculaire 2018. We hanteren deze index zowel aan de opbrengstkant (algemene uitkering en leges), als de kostenkant. De verlaging van het index percentage betekent aan de kostenkant een voordeel voor het meerjarenperspectief. Het effect op de batenkant is meegenomen in 3.01 meicirculaire.

12) Effect prijs indexatie t.o.v. septembercirculaire 2018.

x € 1.000	2020	2021	2022	2023
Index Programmabegroting 2019	2,00%	1,80%	1,90%	1,90%
Index Meicirculaire 2019	1,40%	1,70%	1,70%	1,80%
Mutatie index	-0.60%	-0.10%	-0.20%	-0.10%
Mutatie structureel	39	15	28	24

3.12 Uitzettingen / inkrimpingen

In de hoofdstukken 10 tot en met 12 zijn de uitzettingen en inkrimpingen ten opzichte van de Begroting 2019 opgenomen. De totalen van deze mutaties worden in onderstaande tabel samengevat. Nieuw beleid wordt in deze perspectiefnota niet opgenomen.

13) Effect prijs indexatie t.o.v. septembercirculaire 2018.

Hfst.	x € 1.000	2019	2020	2021	2022	2023
10	Budgetruimte	150	121	313	146	124
11	Onontkoombare kostenuitzettingen	90	-178	-184	-184	-184
12	Areaaluitbreidingen	0	-68	-82	-99	-99
	Nieuw beleid	Pm	Pm	Pm	Pm	pm
	Totaal mutatie	240	-126	47	-137	-160

4. Incidenteel

In onderstaande tabel is het incidenteel meerjarenperspectief weergegeven vanaf de begroting 2019. Hierbij zijn effecten uit de Programmarapportage mee genomen en een herbeoordeling bij deze perspectiefnota. Nieuw beleid is vooralsnog geparkeerd tot de Begroting 2020. Wel zijn de kosten voor het project Wijchen Werkt meegenomen, omdat ook de revenuen hiervan mee zijn gewogen in het verloop van de bijstandsaantallen in hoofdstuk 3.02. Voor een nadere onderbouwing van de posten genoemd onder Perspectiefnota 2019, verwijzen we u naar hoofdstuk 13.

14) Incidenteel perspectief 2019-2023.

X € 1.000	2019	2020	2021	2022	2023
Incidenteel perspectief begroting 2019	-999	-2.334	-43	-20	0
Onttrekking algemene reserve	999	2.334	43	20	0
Totaal incidenteel Begroting 2019	0	0	0	0	0
<i>Reeds genomen raadsbesluiten</i>					
Kasteeltuin (herinrichting voortuin)			-75		
Kasteeltuin t.l.v. algemene reserve			75		
<i>Effecten Programmarapportage Mei 2019</i>					
Bouwleges (zie ook 3.05)	171	32	332	332	0
Verkoop vastgoed	198				
Planschade	-68				
Perspectiefnota 2019					
<i>Budgetruimte</i>					
Vrijval reserve luchtfoto's	45				
<i>Onontkoombaar</i>					
Daken gemeentewerf		-74			
Wijchen werkt		-72	-144		
Project OpStap Wijchen	-18	-15			
Project OpStap subsidie provincie	18	15			
Verhoging subsidiebudget monumenten	-10	-10			
Afdekken reserve monumenten	10	10			
Saldo	346	-114	188	332	0

5. MIO (Meerjaren Investerings Overzicht)

Met dit MIO geven we inzicht in de financiële aspecten van de grote projecten binnen de gemeente Wijchen. Vooral de afdekking van nog niet gedekte projecten, die een keuze noodzakelijk maken in prioritering van projecten is van belang.

Gedekte projecten.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van door de raad geaccordeerde projecten, die in 2019 lopen. Overigens is niet bij alle bijdragen van derden ook 100% zeker of we die ook (geheel) zullen ontvangen. Hier is dus sprake van een financieel risico.

15) (MIO) Meerjaren Investerings Overzicht (x € 1.000)

Nr.	Projectnaam	Begroot	Gedekt	Financieringsbron
1.	MFA Batenburg	2.950	2.950	Afgedekt door kapitaalslasten
2.	Oosterpark	300	300	Incidenteel perspectief 2018
3.	Ontwikkeling Hernen/Bergharen	500	500	Incidenteel perspectief 2016-2017
4.	Renovatie Kasteel	2.800	2.800	Afgedekt door kapitaallasten
	Totaal	6.550	6.550	

Gewenste projecten

Na het vaststellen van de Programmabegroting 2020 blijft de wereld niet stilstaan. Wensen van het college en wensen en opdrachten van de raad houden de bestuurlijke wereld dynamisch. We blijven dan ook de komende jaren werken aan ideeën en wensen waarmee nu geen rekening is gehouden in de Perspectiefnota. Een overzicht, niet uitputtend en in willekeurige volgorde, van deze aanvullende opgaven:

Reeds in voorbereiding

- Hart van Zuid;
- Verduurzaming en toekomstbestendig maken gemeentelijk vastgoed;
- Tussen Kasteel en Wijchens Meer;
- Revitalisering bedrijventerrein Oost;
- Wijkontmoeting Wijchen centrum.

Nog niet opgestart

- Brede school Hernen;
- Opwaarderen Groene Long bij het Wijchens meer;
- Fietspad Balgoij Batenburg;
- Fietspad Ravensteinseweg (deel 2);
- Aanpassingen Randweg Noord.

Bouwgrondexploitaties

In de jaarrekening 2018 zijn de bouwgrondexploitaties opnieuw doorgerekend. Onderstaande tabel sluit aan op deze doorrekening. De winstneming van € 630k op het project Oostflank, Urban Villa 3 is komen te vervallen. Dit gebied wordt betrokken bij het project "Tussen Kasteel en Wijchens Meer", waarvoor eind 2019 een raadsvoorstel wordt voorbereid.

16) Overzicht winstnemingen bouwgrondexploitaties

Nr.	Complex	Totaal	2018	2019	2020	2021	2022	>2023
1	Tuin van Woezik	-459	0	0	-459	0	0	0
2*	Huurlingsedam (fase 1 +2)	-760	0	0	0	-760	0	0
3	Klapstraat	177	177	0	0	0	0	0
4	MOB-complex	0	0	0	0	0	0	0
5	Hoge Rot fase 2	0	0	0	0	0	0	0
6a	Oostflank 1 ^e fase, eerste deel	0	0	0	0	0	0	0
6b	Oostflank locatie Urban Villa 3*	0	0	0	0	0	0	0
7	Woningbouw Balgoij	89	0	0	89	0	0	0
8	Acaciastraat	0	0	0	0	0	0	0
9	Afgewikkelde projecten	0	0	0	0	0	0	0
10	Tussen Kasteel en Wijchens Meer	Pm						
	Totaal exploitaties	-953	177	0	-370	-760	0	0
	Voorziening Tuin van Woezik (balans)	459	0	0	459	0	0	0
	Voorziening Huurlingsedam fase 1+2 (balans)	760	0	0	0	760	0	0
	Totaal Perspectiefnota	266	177	0	89	0	0	0

*Wordt betrokken bij Tussen Kasteel en Wijchens Meer.

6. Totaalbeeld

In onderstaande tabel treft u een samenvatting aan van de hiervoor genoemde structurele en incidentele effecten op de meerjarenbegroting.

17) Totaal begrotingssaldo perspectiefnota 2019

	2019	2020	2021	2022	2023
Structureel saldo (hoofdstuk 3)	-1.122	-1.239	681	498	1.336
Incidenteel saldo (hoofdstuk 4)	346	-114	188	332	0
Bouwgrondexploitaties (hoofdstuk 5)	0	89	0	0	0
Totaal perspectiefnota 2019	-776	-1.264	869	830	1.336

7. Provinciaal toezicht

In haar rol van financieel toezichthouder heeft de provincie Gelderland tot taak de financiële positie van de gemeente Wijchen te toetsen aan de op dit moment geldende wet- en regelgeving. De provincie heeft het toetsingskader 2020 bekend gemaakt om in aanmerking te komen voor repressief toezicht. Te weten:

- Uw begroting is structureel en reëel in evenwicht. De structurele baten dekken ieder jaar ten minste de structurele lasten en de ramingen zijn realistisch. Dit evenwicht geldt voor uw begroting inclusief nieuw beleid. Wij nemen dit mee in onze beoordeling. Als uw begroting niet structureel en reëel in evenwicht is, dan dient aannemelijk te zijn dat het structureel en reëel evenwicht in de begroting in de eerstvolgende jaren (uiterlijk in 2023) tot stand zal worden gebracht.
- Als u de jaarrekening en begroting op tijd inzendt. De jaarrekening vóór 15 juli 2019 en de begroting vóór 15 november 2019.

We voldoen op dit moment niet aan bovenstaande toets van de provincie, omdat we in jaarschijf 2020 een negatief structureel resultaat verwachten en de jaren erna in het sociaal domein een stelpost opgenomen hebben, die hoger ligt dan het voorgelegde begrotingsresultaat. Richting de Begroting 2020 werken we aan de invulling van de stelpost Jeugd/WMO in concrete plannen.

Daarnaast voldoen we ook voor 2020 niet aan het minimaal benodigde positieve resultaat van € 250k. Dit criterium uit de financiële verordening is ingesteld ter afdekking van het verplicht opnemen van een post onvoorzien in de begroting. Wij hebben er voor gekozen om deze post niet op te nemen aan de kostenkant van de begroting, maar te voorzien door een resultaatsnorm.

In onderstaande tabel treft u een overzicht aan van de stelposten die opgenomen zijn in het meerjarenperspectief 2019-2023.

18) Overzicht stelposten.

x € 1.000	2019	2020	2021	2022	2023
Jeugd/WMO	250	955	1.910	2.260	1.979
	250	955	1.910	2.260	1.979

8. Werkorganisatie Druten Wijchen

Binnen het thema Gemeenschappelijke regelingen is het financiële effect van de meerjarenbegroting van de Werkorganisatie opgenomen. In dit hoofdstuk geven we nadere toelichting op deze effecten en schetsen we het vervolgproces naar de Programmabegroting 2020.

Risico analyse en knelpunten

De WDW heeft in het najaar van 2018 een risico analyse in de organisatie uitgevoerd. Daarin zijn een aantal knelpunten naar voren gekomen die een serieus risico vormen voor het realiseren van de ambities uit het bedrijfsplan.

1. ICT

Een assessment van de IT-organisatie toont dat deze een serieus knelpunt vormt als het gaat om de ontwikkeling van de organisatie naar de strategische doelstellingen in het bedrijfsplan. Dit knelpunt wordt versterkt doordat de WDW snel achter loopt bij de technologische ontwikkelingen op dit punt. Voor een groot deel staat dit knelpunt dan ook los van de fusie. De WDW 'bewandelt' twee sporen om dit knelpunt het hoofd te bieden.

- Spoor 1: Betreft de vorming van de ICT-organisatie naar een regie-organisatie, waarbij de teams informatie en applicatiebeheer bij elkaar worden gebracht in het domein bedrijfsvoering. Competenties op het gebied van informatie- en projectmanagement worden geworven om de IT harmonisatie-projecten met meer slagkracht van kant te krijgen.
- Spoor 2: Betreft de opbouw en uitrol van een programma Digitale Transformatie. Dit programma moet een duurzame IT-ontwikkeling van de WDW gaan opleveren. Vanuit het programma wordt jaarlijks een projectportfolio opgepakt en gerealiseerd. Daarmee zet het programma de koers en IT-ontwikkeling van de WDW neer.

Spoor één wordt binnen de financiële kaders opgepakt. De financiële doorrekening van het tweede spoor vindt in het 3e kwartaal plaats. Vanwege achterstallig onderhoud in technische en personele sfeer op het ICT gebied, sluiten wij uitzetting naar de gemeenten niet uit. Het totale plan inclusief financiering wordt meegenomen en afgewogen in de begroting. Dit is met beide gemeenteraden besproken tijdens de informatiebijeenkomst van dinsdag 28 mei 2019.

2. Voortgang veranderproces

Belangrijke criteria tijdens het plaatsingsproces zijn het bieden van kansen en het 'aan boord' houden van de medewerkers geweest. Dit betekent dat bij het merendeel van de functies aan de voorkant geen stringente selectie heeft plaatsgevonden. Er is ruimte geboden voor 'leren' in de nieuwe functie. Op een aantal punten in de organisatie blijkt de leercurve steil, waardoor kwalitatieve frictie in het personeelsbestand ontstaat. De frictie varieert van niet afdoende competentie voor de taak tot een belemmerende opstelling in het veranderproces. Een en ander heeft gevolgen voor de voortgang van het veranderproces, de kwaliteit van dienstverlening en de productiviteit binnen de WDW. Vanwege de voortgang in het veranderproces, is het nodig om de fricties in kaart te brengen. Dit gebeurt vroeg in het 3e kwartaal aan de hand van een scan. Daarbij wordt ook vastgesteld welke maatregelen nodig zijn om de meest urgente fricties te verhelpen. De maatregelen variëren van interventies via opleiding en training tot door- of uitstroomtrajecten. Dit kan financiële consequenties hebben die niet zijn voorzien in de begroting van de WDW. Ook hier sluiten wij financiële uitzetting naar de gemeente niet uit. Dit is met beide gemeenteraden besproken tijdens de informatiebijeenkomst van dinsdag 28 mei 2019.

Evaluatie van de fijnstructuur

Op 26 oktober 2017 hebben de colleges van de gemeenten Druten en Wijchen ingestemd met de gekozen fijnstructuur en functiehuis van de werkorganisatie. Ook hebben de colleges ingestemd met de bijbehorende functieboeken. Voorafgaand aan deze besluiten, hebben de ondernemingsraden van Druten en Wijchen op 10 oktober 2017 hierover gezamenlijk advies uitgebracht. Met de ondernemingsraden is de afspraak gemaakt om de gekozen fijnstructuur en functieboeken binnen één jaar na afronding van het plaatsingsproces van alle medewerkers te evalueren. Hiervoor hebben we een convenant gesloten. In het voorjaar van 2018 is deze evaluatie afgerond. Er is een beperkt aantal voorstellen met financiële consequenties. Het gaat daarbij om een totaalbedrag van € 295k. Deze structurele kosten wordt opgevangen binnen de begroting van de werkorganisatie. Door verjonging van en verloop binnen de werkorganisatie is het zogeheten 'periodiek verschil' groter dan begroot. Dat geeft ruimte voor het opvangen van de uitzetting als gevolg van het evaluatietraject. Daarnaast wordt de openstaande formatieruimte van de functie van coach niet ingevuld. In totaal hebben we daarmee € 242k financiële speelruimte. Het restant van € 53k wordt taakstellend afgedekt uit het bedrijfsvoeringsbudget.

Daarmee vangt de WDW deze structurele uitzetting binnen zijn eigen regelruimte op. Dit staat los van de taakstelling die in 2022 nog voorligt.

Cao onderhandelingen gemeenten

Begin dit jaar liep de cao voor gemeenteammbtenaren af. De cao onderhandelingen zijn gaande, maar er is nog geen concrete uitkomst op het moment van het schrijven van deze perspectiefnota. Het laatste voorstel ging uit van een salarisverhoging van 4,9% (structureel), maar dat is niet geaccepteerd door de vakbonden. De vakbonden eisen een verhoging van 6,5%. In de WDW is voor 2019 geen ruimte om deze uitzetting op te vangen. De indexering waarmee rekening is gehouden in de begroting 2019 is voldoende voor de kosten van de verhoging van werkgevers- en pensioenpremies in 2019. Er is geen ruimte meer voor de kosten van een eventuele salarisverhoging van minimaal 4,9%.

Voor 2020 is rekening gehouden met een indexering van 3,5%. Op het moment dat er duidelijkheid is over de uitkomst van de cao onderhandelingen, wordt dat financieel vertaald in een begrotingswijziging van de WDW.

Aanbesteding accountant

Eind 2018 heeft de aanbesteding van de accountant plaatsgevonden. De gemeenteraad heeft besloten de opdracht te gunnen aan Astrium Overheidsaccountants BV. Daarvoor wordt een aanvullend bedrag van € 65k per jaar beschikbaar gesteld aan de Werkorganisatie Druten Wijchen voor de jaren 2018 t/m 2020. De daadwerkelijke uitvoering en de daarmee samenhangende kosten komen in 2019 t/m 2021.

9. Algemene reserve

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Stand per ultimo boekjaar	10.786	11.857	9.523	9.141	9.990	10.819
Begroting 2019	10.582	10.251	9.743	11.518	14.301	16.883
	204	1.605	-221	-2.377	-4.311	-6.063
Toelichting						
<i>Het verloop van de algemene reserve is ten opzichte van de Programmabegroting negatief bijgesteld, vanwege lager verwachte exploitatieresultaten. Wel wordt in 2019 een niveau verwacht boven de gewenste ondergrens.</i>						
Mutaties						
Stand per:	1 januari 2019					10.786
Datum	Omschrijving	Begroting				
		Toevoeging	Onttrekking			
2019	Resultaat 2018 (ADSD 2018) Algemene Dienst	2.122				
2019	Winstuitkering GR Bijsterhuizen 2019 (Perspectiefnota 2019)	1.500				
2019	Afdekking incidenteel perspectief (Begroting 2019)		999			
2019	Afdekking tekort 2019 Perspectiefnota 2019 (bestaand beleid)		776			
2019	CPO Wonsick		50			
2019	Project Wijchen Werkt		164			
2019	Subsidie St Martenschool Jeugdzorg		43			
2019	Afdekking subsidie Laverna		69			
2019	Vorbereidingskrediet Hart van Zuid		150			
2019	Vorbereidingskrediet Tussen Kasteel en Wijchens Meer		300			
2020	Winstuitkering GR Bijsterhuizen 2020 (Perspectiefnota 2019)	0				
2020	Afdekking incidenteel perspectief (Begroting 2019)		2.334			
2021	Afdekking tekort 2020 perspectiefnota 2019		1.264			
2021	Winstuitkering GR Bijsterhuizen 2021 (Perspectiefnota 2019)	1.000				
2021	Afdekking incidenteel perspectief (Begroting 2019)		43			
2021	Voortuin Kasteel		75			
2022	Resultaat 2021 perspectiefnota 2019	869				
2022	Afdekking incidenteel perspectief (Begroting 2019)		20			
2023	Resultaat 2022 perspectiefnota 2019	830				
2024	Resultaat 2023 perspectiefnota 2019	1.336				

10. Budgetruimte

Nr.	Onderwerp	Toelichting	Categorie	I / S	2019	2020	2021	2022	2023
10.1	Bijdrage Euregio	Budgetruimte bijdrage Euregio conform jaarrekening 2018.	Budgetruimte	S	€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000
10.2	Opvang zwerfdieren	Kosten voor opvang zwerfdieren vallen conform jaarrekening 2018 structureel mee.	Budgetruimte	S	€ 6.000	€ 6.000	€ 6.000	€ 6.000	€ 6.000
10.3	Subsidie bewegingsonderwijs	Voordeel op bewegingsonderwijs, minder subsidie verleend o.b.v. sporturen.	Budgetruimte	S	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
10.4	Vrijval stelposten	Vrijval van opgenomen afrondingen / stelposten meerjarenbegroting 2018.	Budgetruimte	S	€ 34.934	€ 38.918	€ 27.681	€ 32.467	€ 13.659
10.5	Renovatie Kasteel	Als gevolg van het niet verkrijgen van de beoogde subsidie van 1 mln. bij de provincie, hebben we meer tijd nodig om andere subsidiemogelijkheden te onderzoeken. Oplevering gaat daarom niet meer in december 2020 plaatsvinden maar zal begin 2021 gaan plaatsvinden. Hierdoor drukken de kapitaallasten pas vanaf 2022 op de begroting van Wijchen.	Budgetruimte	S	€ 0	€ 0	€ 208.000	€ 0	€ 0
10.6	Verlaging budget Wmo-raad	in het eerste jaar van de Wmo-raad ontvingen zij: €14.800. Dit budget kan structureel verlaagd worden naar €9.000. De opstart kosten die onderdeel waren van het oorspronkelijke bedrag zijn niet meer nodig.	Budgetruimte	S	€ 0	€ 5.800	€ 5.800	€ 5.800	€ 5.800
10.7	RSA: Onderhoud Tennisparken	De tennisclubs sluiten contractueel aan bij het Renovatieplan Sportaccommodaties. In 2019 is € 10.900 geraamd als bijdrage voor onderhoud door Stichting Groene Grasvelden. Dit bedrag is in 2018 onjuist berekend. Voor 2020 moeten we € 19.500 ramen. Er is ook een structurele vrijval van € 6.000. Dus moeten we € 3.000 bij ramen.	Budgetruimte	S	€ 0	-€ 3.000	-€ 3.000	-€ 3.000	-€ 3.000
10.8	RSA: Onderhoud Tennisparken	Vanaf 2019 moeten we 30 tennisbanen elke drie jaar laten inspecteren op een afschrijvingstermijn van 14 jaar. Uitgaande van 6 te keuren banen per jaar ramen we op jaarbasis € 1.500.	Budgetruimte	S	€ 0	-€ 1.500	-€ 1.500	-€ 1.500	-€ 1.500
10.9	RSA: Onderhoud kunstgrasvelden i.v.m. kurk infill	De vervanging van kunstgrasvelden gebeurt vanaf 2019 met kurk als infill. Hierdoor zijn de jaarlijkse onderhoudskosten hoger.	Budgetruimte	S	€ 0	-€ 2.500	-€ 2.500	-€ 2.500	-€ 2.500
10.10	Renovatie Plan Sportaccommodaties (RSA)	We gebruiken bij renovatie van kunstgrasvelden niet langer rubberkorrels als infill omdat deze schadelijk zijn voor het milieu. Andere infill zoals TPE en kurk zijn duurder, maar gaan wel langer mee. Een doorrekening van de RSA reserve op basis van kurk infill laat zien dat we de structurele dotatie kunnen verlagen om de toekomstige renovaties samen met de bijdrage van deelnemende verenigingen te kunnen betalen.	Budgetruimte	S	€ 56.322	€ 23.825	€ 19.977	€ 56.061	€ 52.075

11. Onontkoombare kostenuitzettingen

Nr.	Onderwerp	Toelichting	Categorie	I / S	2019	2020	2021	2022	2023
11.1	Eigenaarslasten Molenhuis	Molenhuis wordt beschikbaar gesteld voor jongerenhuisvesting conform besluit college 12-3-2019. Daarbij is besloten dat de eigenaarslasten (onderhoud, gemeentelijke/waterschapsbelasting) voor rekening blijven van de gemeente. In de begroting was uitgegaan van een hogere huurinkomst.	Onontkoombare kostenuitzetting	S	-€ 10.671	-€ 10.837	-€ 10.835	-€ 10.841	-€ 10.971
11.2	Lijkbezorging	We zijn de achterliggende jaren in toenemende mate geconfronteerd met kosten voor lijkbezorging van overledenen zonder eigen middelen en/of zonder nabestaanden. Dit lijkt een structureel karakter te krijgen.	Onontkoombare kostenuitzetting	S	-€ 3.000	-€ 3.000	-€ 3.000	-€ 3.000	-€ 3.000
11.3	Overlast ongedierte	Nog steeds is er veel overlast van ongedierte, zie voorgaande jaren.	Onontkoombare kostenuitzetting	S	-€ 24.000	-€ 24.000	-€ 24.000	-€ 24.000	-€ 24.000
11.4	Leerlingenvervoer	2017 en 2018 lieten een voordeel zien van ruim € 150k. We verwachten dit voordeel in 2019 in een iets kleinere omvang. Vervolgens voorzien we bij de aanbesteding leerlingenvervoer voor 2020 een forse stijging op de tarieven. De tarieven zijn de laatste jaren gestegen, we zien regionaal een stijging van 40% ten opzichte van de huidige tarieven.	Onontkoombare kostenuitzetting	S	€ 128.000	-€ 75.000	-€ 75.000	-€ 75.000	-€ 75.000
11.5	Verkoop Laantje 6	014048 B&W 26 feb besloten om het Laantje 6 te verkopen, waardoor structurele huuropbrengsten komen te vervallen.	Onontkoombare kostenuitzetting	S	€ 0	-€ 60.000	-€ 60.000	-€ 60.000	-€ 60.000
11.6	Verkoop Laantje 6	Bij verkoop Laantje 6 vervallen de eigenaarslasten en onderhoud.	Onontkoombare kostenuitzetting	S	€ 0	€ 21.028	€ 21.028	€ 21.028	€ 21.028
11.7	Begraafplaats	Eind oktober 2018 is de bijzondere begraafplaats op de kloosterakker bij de gemeente in beheer gekomen. Deze begraafplaats liggen 33 graven. Conform afspraak dient de gemeente deze begraafplaats in stand te houden.	onontkoombare kostenuitzetting	S	€ 0	-€ 2.500	-€ 2.500	-€ 2.500	-€ 2.500
11.8	Leges kosten Spoorwegovergangen	Leges vanuit prorail voor gebruik spoorwegovergangen worden hoger geïndexeerd dan Wijchen hanteert.	onontkoombare kostenuitzetting	S	€ 0	-€ 5.000	-€ 5.000	-€ 5.000	-€ 5.000
11.9	Markering	Er is onvoldoende budget om alle markering goed te onderhouden.	onontkoombare kostenuitzetting	S	€ 0	-€ 15.000	-€ 15.000	-€ 15.000	-€ 15.000
11.10	IBOR	Binnen IBOR op te vangen.	Onontkoombare kostenuitzetting	S	€ 0	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
11.11	Herinrichting Dorsvlegel	De raad heeft een krediet beschikbaar gesteld voor de herinrichting van de Dorsvlegel. De uitzetting zou opgenomen worden in de perspectiefnota 2019. Het betreft de kapitaallasten welke uit de investering voortvloeien.	onontkoombare kostenuitzetting	S	€ 0	-€ 10.000	-€ 10.000	-€ 10.000	-€ 10.000

Nr.	Onderwerp	Toelichting	Categorie	I / S	2019	2020	2021	2022	2023
11.12	Waterpartij Kraaijbergen	De waterpartij in de Kraaijbergen is lek. Deze waterpartij is voorzien van een kunststof folie. Deze is meer dan 40 jaar oud en nu dringend aan vervanging toe. De waterpartij staat geregeld droog. Het stinkt en ook ontstaat er overlast door ongedierte. Er moet dringend iets gebeuren. In de voorziening zijn er wel middelen voor het schoonmaken van deze waterpartij gereserveerd maar niet voor het herstel.	onontkoombare kostenuitzetting	S	0	0	-€ 6.000	-€ 6.000	-€ 6.000
11.13	Consumpties voor de raad	Catering bij vergaderingen van raad en Werkgroepen en Commissies van de raad tijdens etenstijd.	Onontkoombare kostenuitzetting	S	€ 0	-€ 7.500	-€ 7.500	-€ 7.500	-€ 7.500
11.14	GGD Veilig Thuis begrotingswijziging	In de tweede helft van 2019 volgt waarschijnlijk een begrotingswijziging m.b.t. Veilig Thuis. Dit bedrag is nog niet duidelijk, maar een voorlopige raming komt uit op € 88k.	Onontkoombare kostenuitzetting	S	€ 0	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
11.15	Kiosk Alverna	In 2007 is er ten behoeve van de versterking van het verenigingsleven in de kern Alverna een kiosk gebouwd. De intentie was dat het verenigingsleven zelf zorg zou dragen voor het beheer en exploitatie. Doordat de gebruiksovereenkomsten zijn opgezegd, heeft de gemeente als eigenaar van de grond en de opstal, toch de verantwoordelijkheid voor het beheer van de kiosk gekregen.	Onontkoombare kostenuitzetting	S	€ 0	-€ 1.500	-€ 1.500	-€ 1.500	-€ 1.500

12. Areaaluitbreidingen

Nr.	Onderwerp	Toelichting	I / S	2019	2020	2021	2022	2023
12.1	Areaaluitbreiding 2020 loonsewaard (structureel)	Loonsewaard weilanden en losloopgebied, jaarlijks kosten vervanging conform collegebesluit Z/18/025039.	S	€ 0	-€ 6.393	-€ 6.393	-€ 6.393	-€ 6.393
12.2	Areaaluitbreiding 2020 groen onderhoud	Huurlingsedam fase 2, Balgoij Maasakkers, Bijsterhuizen fase 7, MOB complex fase 3, onderhoud.	S	€ 0	-€ 6.500	-€ 9.750	-€ 13.000	-€ 13.000
12.3	Areaaluitbreiding 2020 groen vervanging	Huurlingsedam fase 2, Balgoij Maasakkers, Bijsterhuizen fase 7, MOB complex fase 3, vervanging.	S	€ 0	-€ 19.000	-€ 28.500	-€ 38.000	-€ 38.000
12.4	Areaaluitbreiding 2020 wegen (structureel)	Huurlingsedam fase 2, Hernen Hoge rot fase 2, Balgoij Maasakkers\ Mob-complex.	S	€ 0	-€ 20.873	-€ 22.297	-€ 22.666	-€ 22.666
12.5	Verlichting onderhoud	Areaal uitbreiding verlichting (150 stuks)	S	€ 0	-€ 3.700	-€ 3.700	-€ 3.700	-€ 3.700
12.6	Areaaluitbreiding straatreiniging	Huurlingsedam fase 2, Balgoij Maasakkers, Bijsterhuizen fase 7, MOB complex fase 3, vervanging	S	€ 0	-€ 1.094	-€ 1.094	-€ 1.094	-€ 1.094
12.7	Areaaluitbreidingen 2020 kunstwerken	Huurlingsedam fase 2.	S	€ 0	-€ 10.329	-€ 10.329	-€ 14.201	-€ 14.201

13. Posten incidenteel perspectief

Nr.	Onderwerp	Toelichting	I / S	2019	2020	2021	2022	2023
13.1	Reserve luchtfoto's	Omdat de budgetten luchtfoto's structureel zijn opgenomen in de begroting kan de reserve vervallen.	I	€ 45.000				
13.2	Daken gemeentewerf	De kunststof daken van de gemeentewerf blijken in slechtere toestand dan gedacht, dit is onderzocht door een extern bedrijf. In jan 2018 is er al een flinke stormschade geweest en zonder ingreep is het wachten totdat er weer aanzienlijke schade ontstaat. Onderhoudspost versnellen van 2042 naar 2020; Deze verschuiving kan niet worden opgevangen binnen het onderhoudsfonds.	I		- € 74.000			
13.3	Gelden transformatiefonds zorg met verblijf Nijmegen	De gemeente Nijmegen ontvangt als centrumgemeente middelen voor de transformatie op zorg met verblijf. Regionaal is afgestemd dat een deel van deze gelden decentraal worden ingezet (per gemeente). Wijchen ontvangt hiervoor twee jaar geld van Nijmegen.	I	€ 80.224	€ 80.224			
13.4	Transformatiemiddelen	De middelen worden specifiek ingezet voor de onderwerpen: nazorg na jeugdzorg, soepele overgang 18-/18+ en versterken lokale teams.	I	- € 80.224	- € 80.224			
13.5	Project OpStap Wijchen subsidie provincie	De provincie heeft een subsidie toegekend voor het regelen van vervoer op maat voor ouderen en mensen met een functionele beperking. Die moeite hebben gebruik te maken of geen gebruik kunnen maken van het openbaar vervoer in Wijchen en haar kerkdorpen.	I	€ 17.710	€ 15.498			
13.6	Project OpStap Wijchen	Het project OpStap wordt uitgevoerd door Meervoormekaar.	I	- € 17.710	- € 15.498			
13.7	Verhoging subsidiebudget monumenten	Steeds meer aanvragen waarbij steeds vaker hoge kosten gemoeid zijn. Voor 2019 is het volledige budget al eind maart helemaal benut. Een jaarlijks extra bedrag van € 10k structureel lijkt afdoende hier.	I		-€ 10.000	-€ 10.000		
13.8	Afdekken reserve	Eerst reserve monumenten inzetten en beoordelen of deze uitzetting structureel is.	I		€ 10.000	€ 10.000		
13.9	Wijchen Werkt	In de periode vanaf nu tot 2022 verandert o.a. de inburgeringswetgeving. Gemeenten krijgen de regie per 1 januari 2021. Middelen voor de inburgering en de uitvoering worden waarschijnlijk aan het gemeentefonds toegevoegd. De kosten voor de jaarschijf 2020 (tweede helft) en 2021 nemen we als nieuw beleid mee in de begroting 2020 en 2021.	I		-€ 71.782	-€ 143.564		

14. Samenvatting per programma

In onderstaande tabel zijn alle wijzigingen ten opzichte van de primitieve begroting 2019 per programma weergegeven. Bij iedere wijziging staat de verwijzing naar het raadsbesluit of de locatie in deze perspectiefnota weergegeven. In een aantal programma's vind u de term "technische correctie" terug. Dit houdt een administratieve wijziging in, welke neutraal voor het resultaat is en geen beleidswijziging met zich mee brengt.

Programma	Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2023
0	Programmabegroting 2019 primitief	55.809	57.821	56.680	57.925	59.084
0	Amendement begroting 2020 personeel griffie	-71	-71	-71	-71	-71
0	Amendement begroting 2020 renovatie kasteel	0	0	-208	-208	-208
0	18 3 20777 Kindregeling	10	0	0	0	0
0	19 7 25084 Budgetoverhevelingen 2018-2019	1.156	0	0	0	0
0	Technische correctie budget neutraal	-45	-39	-28	-32	-24
0	3.01 meicirculaire	1.058	825	325	-841	-798
0	3.01 meicirculaire taakmutaties	-29	0	0	0	0
0	3.06 GR WDW	0	-29	-38	-81	108
0	3.08 OZB inkomsten	0	-49	-58	-76	-32
0	3.10 Kapitaallasten	-146	-12	116	134	3
0	3.11 Prijscompensatie	0	-2	-12	-13	-14
0	3.12 (hfst 10) Budgetruimte	38	42	239	35	17
0	3.12 (hfst 11) Onontkoombare kostenuitzetting	-14	-57	-57	-57	-57
0	Incidenteel (hfst 13) verkoop vastgoed	198	0	0	0	0
0	Incidenteel (hfst 13) daken werf	0	-74	0	0	0
	TOTAAL PROGRAMMA 0	57.964	58.355	56.887	56.715	58.007
1	Programmabegroting 2019 primitief	-2.878	-2.992	-3.037	-3.100	-3.151
1	3.06 GR VRGZ	0	-12	-12	-12	-12
1	3.10 Kapitaallasten	-7	0	0	0	0
1	3.11 Prijscompensatie	0	1	32	44	46
1	3.12 (hfst 10) Budgetruimte	6	6	6	6	6
	TOTAAL PROGRAMMA 1	-2.879	-2.997	-3.011	-3.062	-3.111
2	Programmabegroting 2019 primitief	-6.635	-6.656	-6.593	-6.689	-6.727
2	19 7 25084 Budgetoverhevelingen 2018-2019	-382	0	0	0	0
2	Technische correctie budget neutraal	-5	12	12	11	11
2	3.10 Kapitaallasten	16	-14	-14	-14	-13
2	3.11 Prijscompensatie	0	6	-1	-5	-15

Programma	Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2023
2	3.12 (hfst 11) Onontkoombare kostenuitzetting	0	-15	-15	-15	-15
2	3.12 (hfst 12) Arealuitbreiding	0	-35	-36	-41	-41
	TOTAAL PROGRAMMA 2	-7.006	-6.702	-6.647	-6.752	-6.800
3	Programmabegroting 2019 primitief	-291	-270	-258	-257	-261
3	19 7 25084 Budgetoverhevelingen 2018-2019	-28	0	0	0	0
3	3.11 Prijscompensatie	0	1	1	1	1
3	TOTAAL PROGRAMMA 3	-319	-269	-257	-256	-260
4	Programmabegroting 2019 primitief	-3.485	-3.279	-3.266	-3.389	-3.460
4	Technische correctie budget neutraal	-20	-43	-65	-65	-65
4	3.10 Kapitaallasten	0	5	0	0	0
4	3.11 Prijscompensatie	0	-1	-6	-6	-5
4	3.12 (hfst 10) Budgetruimte	50	50	50	50	50
4	3.12 (hfst 11) Onontkoombare kostenuitzetting	128	-75	-75	-75	-75
	TOTAAL PROGRAMMA 4	-3.327	-3.343	-3.362	-3.485	-3.556
5	Programmabegroting 2019 primitief	-7.345	-7.309	-7.400	-7.513	-7.565
5	19 7 25084 Budgetoverhevelingen 2018-2019	-52	0	0	0	0
5	Technische correctie budget neutraal	12	12	12	13	13
5	3.01 meicirculaire taakmutaties	-38	-23	-23	-23	-23
5	3.10 Kapitaallasten	-4	-14	-13	-12	-11
5	3.11 Prijscompensatie	0	19	20	26	30
5	3.12 (hfst 10) Budgetruimte	56	17	13	49	45
5	3.12 (hfst 11) Onontkoombare kostenuitzetting	-24	-29	-35	-35	-35
5	3.12 (hfst 12) Arealuitbreiding	0	-33	-46	-58	-58
5	Incidenteel (hfst 13) Kasteeltuin	0	0	0	0	0
5	Incidenteel (hfst 13) Monumenten	0	0	0	0	0
	TOTAAL PROGRAMMA 5	-7.395	-7.361	-7.472	-7.553	-7.605
6	Programmabegroting 2019 primitief	-32.557	-32.193	-31.313	-31.771	-32.195
6	18 3 20777 Kindregeling	-10	0	0	0	0
6	19 7 25084 Budgetoverhevelingen 2018-2019	-516	0	0	0	0
6	Technische correctie budget neutraal	21	20	27	41	65
6	3.01 meicirculaire taakmutaties	-1.792	-1.597	-1.493	-762	-884
6	3.02 BUIG	0	-288	320	173	508
6	3.03 Jeugd / WMO	-740	-514	0	0	0
6	3.04 WMO Klassiek	50	127	50	49	53

Programma	Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2023
6	3.06 GR bvo DRAN / MGR	45	-355	-358	-157	-188
6	3.10 Kapitaallasten	39	157	30	30	29
6	3.11 Prijscompensatie	0	9	1	3	5
6	3.12 (hfst 10) Budgetruimte	0	6	6	6	6
6	Incidenteel (hfst 13) Wijchen Werkt	0	-72	-144	0	0
6	Incidenteel (hfst 13) Gelden transformatiefonds zorg met verblijf	0	0	0	0	0
6	Incidenteel (hfst 13) Project OpStap Wijchen subsidie provincie	0	0	0	0	0
	TOTAAL PROGRAMMA 6	-35.460	-34.701	-32.874	-32.388	-32.600
7	Programmabegroting 2019 primitief	-1.134	-3.121	-1.103	-1.063	-1.047
7	19 7 25084 Budgetoverhevelingen 2018-2019	-25	0	0	0	0
7	Technische correctie budget neutraal	37	38	39	31	0
7	3.06 GR ODRN / GGD	-69	-104	-104	-104	-104
7	3.09 Riool kapitaallasten vrijvervalriolering Zesweg	0	0	0	0	0
7	3.11 Prijscompensatie	0	7	-19	-21	-22
7	3.12 (hfst 11) Onontkoombare kostenuitzetting	0	-3	-3	-3	-3
	TOTAAL PROGRAMMA 7	-1.191	-3.182	-1.189	-1.160	-1.175
8	Programmabegroting 2019 primitief	-1.158	-1.185	-907	-1.560	-1.563
8	19 7 25084 Budgetoverhevelingen 2018-2019	-153	0	0	0	0
8	3.05 Bouwleges	171	32	332	332	0
8	3.11 Prijscompensatie	0	0	-2	-2	-2
8	Incidenteel (hfst 13) Planschade	-68	0	0	0	0
8	Incidenteel (hfst 13) Reserve luchtfoto's	45	0	0	0	0
8	Bouwgrond (hfst 5) Balgoij	0	89	0	0	0
8	Bouwgrond (hfst 5) Winstnemning Urban Villa 3 verval	0	0	-630	0	0
	TOTAAL PROGRAMMA 8	-1.163	-1.064	-1.207	-1.230	-1.565
	TOTAAL PERSPECTIEFNOTA	-776	-1.264	869	830	1.336